

Verksamhetsplan 2024 KS - Räddningstjänst

Innehållsförteckning

1	Verksamhetsplan – KS-Räddningstjänsten	3
1.1	Uppdrag	3
1.2	Mål för verksamheten.....	6
1.3	Drift.....	13
1.4	Investeringar.....	14

1 Verksamhetsplan – KS-Räddningstjänsten

1.1 Uppdrag

Utdrag ur kommunstyrelsens reglemente

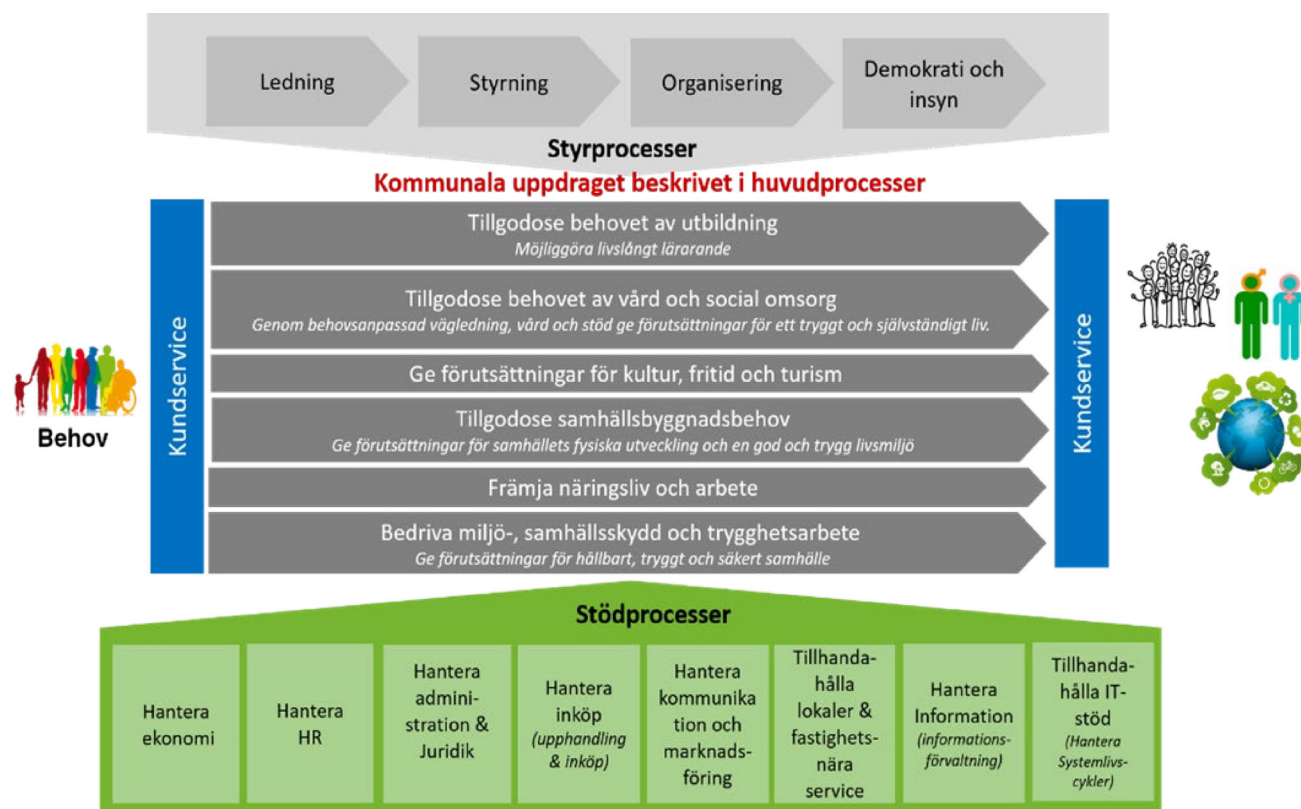
Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens räddningstjänst-, sotnings- och olycksförebyggande verksamhet enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Kommunstyrelsen ansvarar också för tillsyn och tillståndsprövning enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, förutom för egna verksamheter och objekt.

Verksamhetsuppdrag

Räddningstjänsten Luleå arbetar för att kvinnor och män, flickor och pojkar, som bor och vistas i Luleå ska vara trygga och säkra. Det gör räddningstjänsten genom att förebygga och hantera olyckor och samhällsstörningar.

Kommunala uppdraget beskrivet i huvudprocesser

Luleå kommun har tagit fram en översiktsbild för hur det kommunala uppdraget kan beskrivas i processer, den så kallade nollkartan. Nollkartan ska ses som en enklare beskrivning av Luleå kommuns övergripande verksamhetsprocesser samt styr- och stödprocesser. Nollkartan täcker förvaltningarnas och bolagens uppdrag och lyfter fram kommunkoncernens kärnverksamheter.

Räddningstjänstens del i huvudprocessen

Räddningstjänsten har identifierat sina delar i ovanstående huvudprocesser och angett dessa under respektive huvudprocess.

Tillgodose behovet av utbildningar - Möjliggöra livslångt lärande

- Öka kunskapen i brandskydd och säkerhet för barn, ungdomar och övriga medborgare.
- Tillhandahålla vissa utbildningar till företag och andra organisationer i samarbete med andra parter.

Tillgodose samhällsbyggnadsbehov - Ge förutsättningar för samhällets fysiska utveckling och en god och trygg livsmiljö

- Delta i kommunens samhällsplanering och byggprocess.
- Hantera remisser.
- Hantera tillsyn.
- Pröva tillstånd.

Främja näringsliv och arbete

- Hantera tillsyn.
- Pröva tillstånd.
- Hantera remisser.
- Tillhandahålla vissa utbildningar till företag och andra organisationer i samarbete med andra parter

Bedriva miljö- och samhällsskydd och trygghetsarbete - Ge förutsättningar för ett hållbart, tryggt och säkert Luleå

- Utföra räddningsinsatser vid olyckor.
- Informera och ge råd om skydd och säkerhet.

Verksamhet

Räddningstjänsten ska planeras och organiseras så att räddningsinsatser kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt. Arbetet ska leda till ett bättre skydd och höjd säkerhet. Grundsynen ska vara att riskkällor i första hand elimineras och i andra hand reduceras och som sista åtgärd får den skadeavhjälpande verksamheten rycka ut.

Räddningstjänstens verksamhet har tidigare till stor del koncentrerats på det skadeavhjälpande arbetet. De förändringar som sker i samhället medför också förändrade krav på räddningstjänsten och för att möta dessa krav sätts det förebyggande arbetet alltmer i fokus.

Den förebyggande verksamheten ska planeras och organiseras så att den effektivt bidrar till att förebygga bränder och andra olyckor samt förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor. Den skadeförebyggande verksamheten ska också i takt med samhällets utveckling förebygga nya och förändrade risker. Detta sker genom lagstadgad tillsyn och genom brandteknisk information, rådgivning samt utbildning riktad till företag, förvaltningar, organisationer och medborgare. För att långsiktigt utveckla den skadeförebyggande kunskapsnivån inom olika samhällssektorer beaktas särskilt information och utbildning riktad till barn och ungdomar, samt insatser mot bostadsbränder.

Nuläge och utmaningar

I likhet med många andra verksamheter så påverkas räddningstjänsten av kriget i Ukraina i form av ökade priser framför allt på drivmedel samt brist på vissa varor och försenade leveranser.

Under 2023 har utvecklingen av ledningssystemet Räddsam Nord fortsatt. Ledningssystemet innebär ett samarbete mellan 19 kommuner i Norr- och Västerbotten.

Det nya ledningssystemet har flera nya ledningsfunktioner som i huvudsak bemannas av räddningstjänster med heltidsorganisationer. Utveckling av detta kommer att fortsätta under kommande år. Nio av de deltagande kommunerna i Räddsam Nord har tillsatt en utredning av förutsättningarna för att bilda ett räddningstjänstförbund. Det parterna ser framför sig är bättre kvalitet och förmåga till följd av större enhetlighet och stordriftsfördelar. Utredningen kommer att genomföras av en konsult och beräknas vara klar i mars 2024. Efter denna utredning finns det möjlighet att gå vidare med ytterligare utredningar om det är önskvärt.

Den 1 oktober 2023 och den 1 februari 2024 träder nya arbetstidsregler i kraft. Ändringarna görs för att kollektivavtalets bestämmelser om dygnsvila ska uppfylla minimikravet om minst 11 timmars dygnsvila och att arbete och dygnsvila ska alternera enligt EU:s arbetstidsdirektiv. Processer om brandmännens scheman pågår. Dessa träder i kraft 1 februari 2024.

För funktionen vakthavande befäl som drivs gemensamt inom Räddsam Nord är påverkan av de nya reglerna påtaglig. Schemat har tidigare baserats på dygnstjänstgöring med tanke på att vissa medarbetare åker från Kiruna och Umeå för att tjänstgöra i Luleå. Att medarbetare från dessa räddningstjänster ska arbeta delade dygn är orimligt med tanke på restiden till och från arbetet. Den kompenserande vilan efter beredskap medför också ökade kostnader då personal måste inkallas, ibland på övertid. Vikarier går på andra avtal vilket medför att de inte kan arbeta samma tider som den de ersätter. Sammantaget så medför de nya arbetstidsreglerna utmaningar till kommande år i form av schemaplanering, att få nuvarande antal medarbetare att "räcka till" med tanke på arbetstidsreglerna samt ökade kostnader på grund av kompenserande vila och annat som tillkommer. Det kommer också att vara svårt att bemanna de funktioner som besätts gemensamt av räddningstjänsterna i Räddsam Nord. Det finns en möjlighet att söka dispens men den är begränsad, arbetsgivaren ska bl a ha prövat alla möjligheter om att bemanna verksamheten på annat sätt. Ansökan om dispens ska fattas av arbetsgivaren högsta ledning och det är centrala parter arbetsstidsnämnd som fattar beslut om att ge dispens. Dispensen ska tillämpas restriktivt och söks årligen.

Efterfrågan på utbildningar på Räddningstjänsten Utbildningscentrum, RUC, har ökat efter pandemin och ser ut att vara fortsatt hög till kommande år.

En avsiktsförklaring mellan räddningstjänsten och Släckmedelcentralen, SMC har undertecknats. Den syftar till att under det kommande året arbeta för att utbilda och praktiskt förbereda för att senast i september 2024 driftsätta en SMC-depå och därmed respondera på bränder i oljecisterner.

Utredning av RIB-organisationen för Sörbyarna pågår och planeras bli färdigställd i början av 2024 så att ett inriktningsbeslut kan tas.

De planer som finns för ett växande Luleå kommer också att påverka den andel invånare i Luleå som nås av insats inom 10 minuter. 2017 uppgick den till 82 % och med placeringen av den nya Räddningsstationen på Risslan så uppgår den till 70% fr o m år 2021. År 2017 fanns även en brandstation i Gammelstad vilket förklarar den högre procentsatsen.

På sikt kan ett växande Luleå innebära att räddningstjänsten kan komma att behöva utöka sin verksamhet om man vill behålla den nuvarande andelen invånare som nås av en insats inom 10

minuter.

Nya bränsleslag och ny teknik för omställning skapar nya och väsentligt mer komplexa olycksrisker och samband vilket medför att räddningsinsatserna får allt svårare utmaningar att hantera. Detta innebär ökade krav på räddningstjänstens medarbetare och utrustning för att kunna genomföra komplexa räddningsinsatser med tillfredställande resultat.

De industriområdena som planeras på Hertsöheden kommer att medföra särskilt riskfylld industri. Även ett bostadsområde är planerat i samma område. Företag som bedriver särskilt farlig verksamhet har särskilda skyldigheter att till viss del själva bekosta viss beredskap för skydd mot olyckor och kommunen har en skyldighet att planera så att en normal insatstid kan upprätthållas till bostäder och verksamheter. Detta kan innebära att både kommunen och de nya verksamheterna kommer att måsta se över beredskapshållningen mot område sydost.

Till 2023 finns tre prioriterade uppgifter inom RUHB, Räddningstjänst under höjd beredskap, kompetenshöjning totalförsvaret, stärkt arbete säkerhetsskydd samt krigsorganisation. Hur uppdraget mer exakt ser ut från 2024 och vilken medföljande finansiering som sker från statligt håll är ännu inte klart.

MSB bedömer att de första direktinskrivna civilpliktiga brandmännen ställs till kommunernas förfogande oktober 2024. Det är inte klart om eller hur många det avser för Luleås del. Det enda som är tydligt är att det brådskar med en krigsorganisation för räddningstjänst.

Budget

Budget för år	2024	2025	2026
Kommunbidrag, tkr	75 018	75 472	76 034
Investeringsplan, tkr	3 600	3 050	4 200

1.2 Mål för verksamheten

Utveckla räddningstjänstens förmåga vid insatser

N/B

Budget och kommentar

Resurser

Inom befintlig verksamhet/ram.

Målkommentar

Lag om skydd mot olyckor anger att räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt. Utifrån det pågår ständigt utveckling och kvalitetssäkring av räddningstjänstens förmåga. Räddningstjänsten avser under 2024 stärka förmågan att leda räddningsinsatser, att minska tiden till räddningsinsats påbörjas samt att verka för att bredda uppdraget jämnt emot medborgaren.

Räddningstjänstens leverans av operativ förmåga vid räddningsinsatser verkar mot det övergripande målet grannskap i Luleå kommun.

Övergripande mål: Grannskap

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Utveckla och kvalitetssäkra ledningsövningar.	2024-01-01	2024-12-31
Utveckla erfarenhetsåterföringen efter räddningsinsatser.	2024-01-01	2024-12-31
Se över geografisk placering av förmåga t. ex. i Sörbyarna och värn på öar.	2024-01-01	2024-12-31
Verka för att genomföra en första insats med kort responstid.	2024-01-01	2024-12-31
Verka för samverkan om IVPA, sjukvårdslarm inom räddningstjänsten.	2024-01-01	2024-12-31
Verka för samverkan om AOSP, akut prevention suicidförsök inom räddningstjänsten.	2024-01-01	2024-12-31
Se över och medverka till att utveckla förmågan för räddningsinsatser till de nya industrierna i Luleå industripark och det nya bostadsområdet Hertsöheden.	2024-01-01	2024-12-31

Öka kunskapen hos befäl i syftet att minska skador på miljön vid genomförande av insatser

N/B

Budget och kommentar

Resurser

Inom befintlig verksamhet/ram.

Målkomentar

Att värna miljön är ett av de tre skyddsvärdena i lag om skydd mot olyckor. Luleå kommun har ett övergripande mål "Luleås naturvärden finns kvar och har plats att utvecklas" där bland annat de särskilda utmaningarna i att säkerställa god vattenstatus i hav, sjöar, älvar och vattendrag samt att begränsa spridning av skräp och skadliga kemikalier, finns med. Att förstå hur olyckor och snabba olycksförlopp kan påverka naturen negativt och vad räddningstjänsten eventuellt kan göra i dessa förlopp är komplicerat och inte alltid självklart i stunden. Räddningstjänsten avser under 2024 kompetensutveckla inom området räddningsinsatser och miljöpåverkan.

Övergripande mål: Natur

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Genomföra befälsutbildning om räddningsinsatser och miljöpåverkan.	2024-01-01	2024-12-31

Antalet bränder i bostäder ska minska

N/B

Budget och kommentar

Resurser

Inom befintlig verksamhet/ram.

Målkommentar

Den vision för brandskyddsområdet som formulerats i MSB:s nationella strategi för att stärka brandskyddet för privatpersoner, lyder "Ingen ska omkomma eller skadas allvarligt till följd av brand".

Den nationella statistiken från MSB under perioden 1999–2015 visar att det var markant fler män än kvinnor som omkom i bränder. Cirka 8 av 10 dödsbränder inträffade i bostäder. Flest individer omkom i ålderskategorin 45–64 år, följt av 65–79 år. Personer i åldersgruppen 80 år eller äldre var kraftigt överrepresenterade i dödsbränder, liksom för flera andra olyckstyper. Den nationella statistiken visar också att om antalet bränder i bostäder minskar så medför det att antalet dödsbränder blir färre. Att samhället förändras bl a genom att befolkningen blir äldre och i allt större utsträckning bor hemma högre upp i åldrarna kan också komma att påverka antalet bränder i bostäder i framtiden.

Hela räddningstjänstens verksamhet syftar till ett tryggt och säkert Luleå och de aktiviteter som har satts är inriktade mot att nå ut till prioriterade grupper och stärka dessa att själva agera tidigt vid en olycka. Bränder i bostäder är det område där behovet av insatser är störst och där räddningstjänsten nu fokuserar sin förebyggande verksamhet.

Några målvärden har inte satts utan trenden i utfallet kommer att följas över tid för att se om aktiviteterna leder till att antalet bränder i bostäder minskar.

Räddningstjänstens genomför hembesök och ger information om brand och säkerhet till medborgarna. Även brandvarnare kontrolleras vid dessa besök.

Övergripande mål: Grannskap

Målrelaterade - Mätetal/Mått	Senaste utfall	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026
Bränder i bostad per 1 000 invånare.	0,29			

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Under 2024 utföra tillsyn i flerbostadshus enligt tillsynsplan.	2024-01-01	2024-12-31
Under 2024 utföra ca 2 000 hembesök med inriktning mot brandvarnare samt information till boende i flerbostadshus, radhus och villa.	2024-01-01	2024-12-31

Öka kunskapen om brand och säkerhet hos Luleås medborgare

N/B

Budget och kommentar

Resurser

Inom befintlig verksamhet/ram.

Målkomentar

Räddningstjänsten ska enligt lag om skydd mot olyckor, stödja den enskildes förmåga att själv kunna värna sig mot olyckor. Den främsta vägen till att göra detta är kunskapshöjande åtgärder, såsom utbildnings- och informationsinsatser. Räddningstjänsten avser genomföra informationsinsatser både med specifika målgrupper i åtanke, så kallade riktade informationsinsatser, såväl som allmänna breda informationsinsatser genom hembesök/dörrknackning.

Övergripande mål: Grannskap

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Genomföra riktade informationsinsatser.	2024-01-01	2024-12-31
Genomföra hembesök med inriktning mot brandvarnare samt information.	2024-01-01	2024-12-31

Öka kunskapen om brand och säkerhet hos barn och unga

N/B

Budget och kommentar

Resurser

Inom befintlig verksamhet/ram.

Målkomentar

Räddningstjänsten genomför årligen en teaterföreställning i samverkan med Luleå Kulturskola. Föreställningen innehåller information om brand och säkerhet och riktar sig till Luleås samtliga elever i årskurs två.

Räddningstjänsten erbjuder Luleås skolor möjligheten att få information om brand och säkerhet till elever i årskurs 8 samt om det varit incidenter på skolorna som inneburit att räddningstjänsten har blivit larmad.

Övergripande mål: Jämlik

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Ge information via teater till elever i årskurs 2 om brand och säkerhet.	2024-01-01	2024-12-31
Ge information om brand och säkerhet till elever i årskurs 8 om brand och säkerhet.	2024-01-01	2024-12-31

Öka kunskapen om brand och säkerhet hos utsatta grupper

N/B

Budget och kommentar

Resurser

Inom befintlig verksamhet/ram.

Målkommentar

Räddningstjänsten genomför hembesök och ger information om brand och säkerhet till medborgarna. Även brandvarnare kontrolleras vid dessa besök. Urvalen till var hembesöken genomförs är där störst nytta sker genom analys av statistisk riskbild och socioekonomiska faktorer.

Övergripande mål: Jämlik

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Genomföra riktade informationskampanjer.	2024-01-01	2024-12-31
Genomföra hembesök med inriktning mot brandvarnare samt information.	2024-01-01	2024-12-31

Utveckla servicen inom räddningstjänstens myndighetsutövning

N/B

Budget och kommentar

Resurser

Inom befintlig verksamhet/ram.

Målkommentar

Räddningstjänstens verksamhet har haft gott renommé. Dock är myndighetsutövning, som ibland riktar krav på åtgärd mot enskild, en balans mellan rättssäkra formalia och service samt bemötande. Kommundirektören har sammanställt särskilt viktiga utvecklingsområden som kallas strategiska initiativ. Ett av dessa är ett förbättrat företagsklimat. För att få mer kunskap om hur räddningstjänsten kan bidra till ett ytterligare förbättrat företagsklimat kommer räddningstjänsten

delta i SKR:s insiktsmätning om just företagsklimatet.

Service.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Fortsätta utvärdera myndighetsutövningen.	2024-01-01	2024-12-31
Utbildning i bra service och bemötande för medarbetare med kontakter med näringslivet.	2024-01-01	2024-12-31

Räddningstjänsten ska vara en jämställd arbetsplats år 2030

N/B

Budget och kommentar

Resurser

Inom befintlig verksamhet/ram.

Målkommentar

En jämställd räddningstjänst är en grundförutsättning för att nå ett säkert och tryggt samhälle där alla invånare känner förtroende för oss. Räddningstjänsten har länge betraktats som en arbetsplats uteslutande för män men idag vet vi att jämställda arbetsplatser är att föredra. Det sätt som Räddningstjänsten tidigare har rekryterat brandmän på, innebärande att den anställde har lasats in efter flera år som vikarie, har försvårat för kvinnor att få en anställning som brandman. Räddningstjänsten är en arbetsplats med låg personalrörlighet vilket får till följd att rekrytering av medarbetare sällan sker. Under 2023 har räddningstjänsten rekryterat flera nya medarbetare. Rekryteringar har skett genom traditionellt anställningsförfarande vilket ökar möjligheten för kvinnor att få en anställning som brandman. Inom övriga befattningar finns flera kvinnor anställda, vilket också bidrar till målet att räddningstjänsten ska vara en jämställd arbetsplats.

Räddningstjänsten har under flera år deltagit i rekryteringsmässor och liknade som ger möjlighet till kontakt med ungdomar i syfte att förändra bilden av brandmannayrket och insikt om att även kvinnor kan arbeta som brandman. Vid dessa mässor deltar brandmän av båda könen. På sikt kanske fler kvinnor söker sig till utbildningen för brandman, vilket också bidrar till att fler kan rekryteras. Sedan utbildningen Skydd mot olyckor, SMO; startades har andelen examinerade kvinnor varit runt 16 %. Det har funnits en förväntan om att andelen kvinnor som jobbar inom operativ räddningstjänst ska öka i takt med att antalet SMO-utbildade kvinnor ökar, men dessa förväntningar har inte infriats.

Den 30 september 2023 var andelen kvinnor (alla yrkeskategorier) inom Luleå räddningstjänst 12,3%.

Övergripande mål: Delaktig

Målrelaterade - Mätetal/Mått	Senaste utfall	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
Andelen tillsvidareanställda kvinnor i % inom räddningstjänsten ska bibehållas eller öka mot målet att räddningstjänsten ska vara en jämställd arbetsplats år 2030	9,7%	15%	15%	15%

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Genomföra aktiviteter i syfte att rekrytera kvinnor till räddningstjänsten.	2024-01-01	2024-12-31
Arbeta för att öka kunskapsnivån om jämställdhet hos räddningstjänstens medarbetare.	2024-01-01	2024-12-31

Räddningstjänsten ska vara en attraktiv arbetsgivare

N/B

Budget och kommentar

Resurser

Inom befintlig verksamhet/ram.

Målkommentar

Räddningstjänstens verksamhet har haft gott renommé och varit en attraktiv arbetsgivare för många yrkeskategorier. Ökade krav på medarbetare och förändrade arbetsuppgifter innebär att de traditionella yrkena förändras över tid. Räddningstjänsten måste därför arbeta för att även fortsättningsvis kunna attrahera och rekrytera rätt kompetens samt behålla befintliga medarbetare. Detta kommer att bli särskilt viktigt under kommande år när konkurrensen om arbetskraften kommer att öka.

Övergripande mål: Kompetensförsörjning

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Se över räddningstjänstens organisation och chefers förutsättningar.	2024-01-01	2024-12-31
Samverka med andra organisationer och myndigheter.	2024-01-01	2024-12-31

1.3 Drift

(Tkr)	Bokslut 2022	Prognos 2023	2024	2025	2026
Nettokostnader	-62 864	-70 718	-75 018	-75 472	-76 034
Kommunbidrag	65 263	72 018	75 018	75 472	76 034
Resultat	2 399	1 300	0	0	0
Specificerade nettokostnader:					
Verksamhet 881 Räddningstjänst	-62 864	-70 718	-75 018	-75 472	-76 034
Summa	-62 864	-70 718	-75 018	-75 472	-76 034

Kommentarer driftbudget:

KS-Räddningstjänstens kommunbidrag för 2024 har räknats upp med prisindex. I budgeten finns också kompensation för löneökningar, och höjning av PO-pålägg samt högre internränta. En minskning av kommunbidraget har också skett med anledning av IT-avgiften.

Räddningstjänstens operativa förmåga är i huvudsak beroende av antalet brandmän vid räddningsinsats. Nästan 80% av förvaltningens kommunbidrag består av personalkostnader vilket innebär att den operativa förmågan därför blir linjärt beroende av den ekonomiska resursen.

Den förändringar i lag om skydd mot olyckor som trädde i kraft under år 2021 och 2022 har inneburit en betydande ambitionsnivåhöjning främst avseende ledning och förebyggande verksamhet på de kommunala räddningstjänsterna. Kommunerna har behövt ställa om sina ledningssystem för en väsentligt högre kapacitet att leda stora, komplexa och långvariga räddningsinsatser, samt att ge och ta emot stöd. Utökning av ledningssystem genomförs med fördel i bred samverkan i ett regionalt perspektiv, vilket också innebär att kostnader i viss mån kan delas. Detta har påbörjats under år 2022 genom samverkan i Räddsam Nord och fortsätter under kommande år.

Utmaningar

De utmaningar som tidigare har presenterats kommer att medföra ökade kostnader för Räddningstjänsten, dessa är för närvarande inte kvantifierade utan detta kommer att tas upp i kommande års budgetprocesser.

1.4 Investeringar

(Tkr)	Bokslut 2022	Prognos 2023	2024	2025	2026
Nettoinvesteringar	-1 481	11 300	3 600	3 050	4 200
Räddningsbåt			1 500		
Ledningsfordon					1 200
6-hjulig			300		
Dragbil					800
FIP-bil			800		800
Skogsbrandfordon				2 000	
Räddningsmaterial			1 000	1 050	1 100
LNB					300
Summa	-1 481	11 300	3 600	3 050	4 200

Kommentarer investeringar:

Planerade investeringar

Till kommande år finns ett antal reinvesteringar upptagna i investeringsplanen, bl a en räddningsbåt, skogsbrandfordon och ledningsfordon.

Ej hanterade investeringar

Investeringar för ett eventuellt införande av en RIB-organisation i SÖR-byarna är inte upptaget ovan. Utredning pågår om en lämplig placering av en deltidsstation samt andra nödvändiga investeringar. Den tidigare förstudien som presenterades 2018 angav ca 4,7 mkr/år för drift samt 10,5 mkr i initial investering. Man kan anta att kostnadsläget fördyrats avsevärt sedan dess. Utredning pågår med avsikt att färdigställa den för politiskt beslut under 2024.